

קורס מספר 290.3431: מיומנויות בין אישיות-הכנה לעולם העבודה

התכנית הגנרית, שנה ד'

סמסטר ב', תשע"ד 2014/2013

יום א' 8-10

מרצות: ד"ר הדס גולדבלט, ד"ר אפרת דגן, ד"ר אורית כהן-קסטל, גב' דלית וילהלם

רקע: השתלבות טובה בעולם העבודה היא משאת נפשו של כל בוגר טרי עם סיום לימודיו האקדמיים. המעבר מתפקיד הסטודנט לתפקיד עובד המועסק בארגון הוא מאתגר. חוקרים מגדירים מעבר זה כמשבר התפתחותי. מחקרים על שנת העבודה הראשונה של אנשי צוות העוסקים בסייעוד הראו, כי הכנה מתאימה הקלה את הכניסה לעבודה וסייעה במניעת שחיקה וחוויית 'הלם המעבר' (transition shock). לדוגמה, במחקרים שנעשו בארצות הברית נמצא, שבמהלך שנת העבודה הראשונה בין 61%-33% מהאחיות החליפו את מקום העבודה. ממצאים אלו יוחסו ל'הלם מעבר' (Advisory Committee on Health Human Resources, 2002).

מטרות הקורס

במסגרת הקורס נעסוק בסוגיות הקשורות למעבר מעולם הלימודים האקדמיים לעולם העבודה. נתנסה בכלים שונים להתמודדות יעילה עם האתגרים הקשורים לתהליך הכניסה לעולם העבודה של בוגרי סיעוד.

נושאי הקורס

- ✓ זהות והשקפת עולם מקצועית
- ✓ הלם המעבר (transition shock)
- ✓ מקצוענות (professionalism)
- ✓ כשירויות בסייעוד (competence)
- ✓ טיפול עצמי (self-care)
- ✓ חוללות עצמית (self-efficacy) וצמיחה אישית
- ✓ שחיקה
- ✓ השלכות המפגש עם חולי וטראומה
- ✓ בריונות (bullying) ואלימות כלפי צוות הסיעוד

דרכי למידה

- ✓ דיונים משותפים
- ✓ תרגילים במחלקה של האימון המתקדם, כמו למשל אבחון מחלקתי, ניתוח יחסים בין אנשי צוות, והתבוננות בתהליכים תוך-אישיים וניתוחם.
- ✓ משחקי למידה ופעילויות קבוצתיות דינמיות

חובות הסטודנטים בקורס ומרכיבי הציון בקורס:

1. נוכחות חובה והשתתפות בשיעורים - 20%
2. הגשת תרגילים במהלך הקורס - 40%
3. עבודה מסכמת (ההנחיות לתרגיל יימסרו בנפרד ויופיעו באתר הלמידה המתוקשבת של הקורס) - 40%

רשימת מקורות ביבליוגרפיים לפי נושאים שנדון בהם בקורס

כשירויות בסייעוד

- Cowana, D. T., Wilson-Barnett, D. J., Norman, I. J., & Murrells, T. (2008). Measuring nursing competence: Development of a self-assessment tool for general nurses across Europe. *International Journal of Nursing Studies*, 45, 902–913. doi:10.1016/j.ijnurstu.2007.03.004
- Hanley, E., & Higgins, A. (2005). Assessment of clinical practice in intensive care: A review of the literature. *Intensive and Critical Care Nursing*, 21, 268–275. doi:10.1016/j.iccn.2004.10.003
- Liu, M., Kunaiktikul, W., Senaratana, W., Tonmukayakul, O., & Eriksen, L. (2007). Development of competency inventory for registered nurses in the people's Republic of China: Scale development. *International Journal of Nursing Studies*, 44, 805–813. doi:10.1016/j.ijnurstu.2006.01.010
- Hsu, L-L., & Hsieh, S-I. (2013). Development and psychometric evaluation of the competency inventory for nursing students: A learning outcome perspective. *Nurse Education Today*, 33, 492–497. doi:10.1016/j.nedt.2012.05.028
- Lee-Hsieh, J., Kuo, C-L., Tseng, H-F., & Turton, M. A. (2005). Development of an instrument to measure caring behaviors in nursing students in Taiwan. *International Journal of Nursing Studies*, 42, 579–588. doi:10.1016/j.ijnurstu.2004.09.018

מקצוענות (professionalism)

- Cerit, B., & Dinc, L. (2012). Ethical decision-making and professional behaviour among nurses: A correlational study. *Nursing Ethics*, 20, 200-212. doi: 10.1177/0969733012455562

בריונות (bullying) ואלימות כלפי צוות הסייעוד

- Chapman, R., Styles, I., Perry, L., & Combs, S. (2010). Nurses' experience of adjusting to workplace violence: A theory of adaptation. *International Journal of Mental Health Nursing*, 19, 186–194 doi: 10.1111/j.1447-0349.2009.00663.x
- Drach-Zahavi, A., Goldblatt, H., Granot, M., Hirshmann, S., & Kostinsky, H. (2011). Control: Patients' aggression in psychiatric settings. *Qualitative Health Research*, 22, 43-53. doi: 10.1177/1049732311414730
- Drach-Zahavy, A., & Trogan, R. (2013). Opposites attract or attack? The moderating role of diversity climate in the team diversity–interpersonal aggression relationship. *Journal of Occupational Health Psychology*, 18, 449–457. doi: 10.1037/a0033989

בריאות (bullying) ואלימות כלפי צוות הסייעוד (המשך)

- McKenna, B. G., Smith, N. A., Poole, S. J., & Coverdale, J. H. (2003). Horizontal violence: experiences of registered nurses in their first year of practice. *Journal of Advanced Nursing*, 42, 90–96.
- Yildirim, D. (2009). Bullying among nurses and its effects. *International Nursing Review*, 56, 504–511. doi: 10.1111/j.1466-7657.2009.00745.x

השלכות רגשיות של מפגשים עם מצבי טראומה וחולי ועם דילמות אתיות

- Arnold, D., Calhoun, L., Tedeschi, R., & Cann, A. (2005). Vicarious posttraumatic growth in psychotherapists. *Journal of Humanistic Psychology*, 45, 239–263. doi:10.1177/0022167805274729
- Austin, W., Goble, E., Leier, B., & Byrne, P. (2009). Compassion fatigue: The experience of nurses. *Ethics and Social Welfare*, 3, 195–214. doi: 10.1080/17496530902951988
- Kendall, S. (2006). Admiring courage: Nurses' perceptions of caring for patients with cancer. *European Journal of Oncology Nursing*, 10, 324–334. doi:10.1016/j.ejon.2006.01.005
- Kendall, S. (2007). Witnessing tragedy: Nurses' perceptions of caring for patients with cancer. *International Journal of Nursing Practice*, 13, 111–120. doi:10.1111/j.1440-172X.2007.00615.x
- Maytum, J. C., Heiman, M. B., & Garwick, A. W. (2004). Compassion fatigue and burnout in nurses who work with children with chronic conditions and their families. *Journal of Pediatric Health Care*, 18, 171–179. doi:10.1016/j.pedhc.2003.12.005
- Pauly, B., Varcoe, C., Storch, J., & Newton, L. (2009). Registered nurses' perceptions of moral distress and ethical climate. *Nursing Ethics*, 16, 561–573. doi:10.1177/0969733009106649
- Sabo, B. M. (2006). Compassion fatigue and nursing work: Can we accurately capture the consequences of caring work? *International Journal of Nursing Practice*, 12, 136–142. doi:10.1111/j.1440-172X.2006.00562.x
- van der Wath, A., van Wyk, N., & van Rensburg, E. J. (2013). Emergency nurses' experiences of caring for survivors of intimate partner violence. *Journal of Advanced Nursing*, 69, 2242–2252. doi: 10.1111/jan.12099
- Wiegand, D. L., & Funk, M. (2012). Consequences of clinical situations that cause critical care nurses to experience moral distress. *Nursing Ethics*, 19, 479–487. doi: 10.1177/0969733011429342

שחיקה

טסלר, ר. (2009). רגשות ושחיקה בקרב צוות הסייעוד במחלקות האשפוז כמשתנים מתווכים בקשר בין מנהיגות לאקלים שירות פסיכולוגי (עבודת גמר לקבלת תואר "מוסמך"). אוניברסיטת חיפה, חיפה.

Advisory Committee on Health Human Resources, Health Canada. (2002). Retrieved from <http://www.hc-sc.gc.ca/hcs-sss/hhr-rhs/committee-comite-hdhr-ssrh/index-eng.php>

Becroft, P.C., Dorey, F., & Wenten, M. (2008). Turnover intention in new graduate nurses: A multivariate analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 62, 41–52. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04570.x

שחיקה (המשך)

- Lavoie-Tremblay, M., O'Brien-Pallas, L., Gélinas, C., Desforges, N., & Marchionni, C. (2008). Addressing the turnover issue among new nurses from a generational viewpoint. *Journal of Nursing Management*, 16, 724–733. doi: 10.1111/j.1365-2934.2007.00828.x
- Lavoie-Tremblay, M., Wright, D., Desforges, N., Gélinas, C., Marchionni, C., & Drevniok, U. (2008). Creating a healthy workplace for new-generation nurses. *Journal of Nursing Scholarship*, 40, 290–297. doi 10.1111/j.1547-5069.2008.00240.x

שמירה על עצמי (self-care) ובריאות העובד

Drach-Zahavy, A. (2008). Workplace health friendliness: A cross-level model for predicting workers' health. *Journal of Occupational Health Psychology*, 13, 197–213. doi: 10.1037/1076-8998.13.3.197

Williams, C. L. (2008). *Therapeutic interaction in nursing* (2nd Ed). Sudbury, Massachusetts: Jones & Bartlett Publishers.

Section 1: Therapeutic use of self: Understanding ourselves and our relationships, using self promote health, pp. 3-25.

תרגילים

- 1. תרגיל מספר 1 – הסיפור של המחלקה בה אני מתנסה באימון המתקדם**
תאר את המחלקה בה את/ה מתנסה באימון המתקדם וכתוב/י עליה כפי שהיא הרשימה אותך. בסיום התיאור כתוב/י: מה במחלקה גורם לך לרצות להישאר? כתוב: מה במחלקה גורם לך לא לרצות להישאר?
יש להגיש את התרגיל כתוב עד שני עמודים ברווח כפול.
- 2. תרגיל מספר 2 – אבחון מחלקה כסביבת למידה**
 - בחר/י את אחד מכלי האבחון של המחלקה כסביבת למידה והכ/י אותו לאבחון המחלקה.
 - תן/י רציונאל לבחירה הספציפית של כלי האבחון
 - צפה/י במחלקה, ראיין/י צוות ומלא/י את כלי האבחון
- 3. תרגיל מספר 3 – תמונות מדברות**
 - הסתכל/י על המחלקה בה את/ה מתנסים, ומצא/י פינות שעושות לך טוב ופינות שנותנות לך תחושה של הזנחה
 - חפשי/י תמונות באינטרנט שמדגימות או ממחישות לך את התחושות הללו
 - הצגי את התמונות והסבר/י אותן
- 4. תרגיל מספר 4 – סיפור הצלחה אישית**
 - חשוב/י על הפעילות שלך בהתנסות ועל אינטראקציות משמעותיות שחוויית בהתנסות
 - כתוב/י על סיפור הצלחה שחוויית בהתנסות. כתוב/י עד שני עמודים ברווח כפול
- 5. תרגיל מספר 5 – תצפית משתתפת במחלקה**
 - צפה/י בהתנהגות של הצוות הסייעודי במהלך קטע מתוך יום העבודה (רצוי בחלק לחוץ או עמוס במיוחד של היום)
 - השתדל/י לבצע את התצפית מנקודת מבט של "צופה מן הצד"
 - תעד/י מה ראית, מה שמעת ומה חוויית - תוך צירוף של תמליל השיחות. יש להמנע מאזכור של שמות אמתיים.